

Gyzyksyz tomaşa / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Gyzyksyz tomaşa / hekaýa GYZYKSYZ TOMAŞA

Meniň tanyş-bilişlerimiň içinde adamyň her dürli tipi bar diýsem, siz ikerjiňlenmän, şoňa ynanyň!

Öňräk köçede bir tanşyma duşdum. (Gowusy, onuň adyny tutman, ýöne “tanşym” diýäýeýin?) Ol: “Bir biziň öýümize barsana! Agşamlaryna bizde şeýle bir gyzykly tomaşa bolýar. Görseň, gülüp-gülüp hezil edersiň! Hökman bargyn!” diýip özelendi durdy. Menem hil bir gyzykly tomaşa görjek ýaly, bir gün agşam ýaňky tanşymyňka myhmançylyga bardym.

Saçak ýazyldy. Nahar çekildi. Öý eýesi gadyr edip, şampan çakryny açdy. Reňbe-reň öwüsýän çakyrda üç rýumkany doldurdy. Onuň üç rýumka çakyr guýmagynyň sebäbi entek maňa düşnüksizdi. Sypaýy gelin saçagyň başyna gelip oturdy welin, mäşirigimde... Hawa, mäşirigimde bir pikir peýda boldy. “Bu bir intelligent ýigit. Gelnini hem sana goşup, oturylyşygyň hatyrasyna oňa-da az-owlak içgijik dadyrýar eken-ow!..”

Emma gerlin rýumka elini uzatmady. Oňa çenli gözi ukudan doýmadyk ýaly, gabaklary ýellenip duran on üç-ön dört ýaşly oglan geldi. Tanşym rýumkalaryň birini oglunyň eline tutdurdy: – Tüweleme, Goçgeldim uly adam ýalydyr. Kän bir näzini çekdirip oturmaz-da, näçe guýsaň, jyňkydyp goýbär! Hany, ýeke dikrzym, bir tost aýt!

Oglan rýumkasyny biziňki bilen çakyşdyrды-da:

– Meni terbiýeläp, adam edip ýetişdirýän kakam üçin, ejem üçin! – diýip, çakry başyna çekdi.

Gören ahwalatym işdämi ýakdy. Men rýumkadan çala şirpildetdim-de, saçagyň gyrasynda goýdum. Nahar iýen bolýan welin, hiç inime siňenok-da! Ahyry öý eýesiniň ýüzüne geldim:

Beýnisi bekemedik ýaş çagalara şu wagtdan bular ýaly zatlary öwretseň, soňy nähili bolar? Uwnup-çydabilmeseň, piwojyk dagy...

Öý eýesi ör-gökden geldi:

– Çto sen! Edýän gürrüňiň nä tüýsli? Piwo içmek döwrüni bir

eýýäm geçirdi bi. Goçgeldi jan baryp-ha sallançakda ýatyrka emzikli çüýşesine aldap piwo guýup berseň, gulkuıldadar ýatardy! Göçgeldim zordur bi! Ulalaýsa, köçämiziň goçusy bolar bi! – diýip, bulgurlary täzededen doldurdy.

Ikinji sapar göterilenden soň, tanşym oglunyň arkasyna kakyp, maňa igesini sürtüp ugrady:

– Her haýsyň çaga terbiýelemäni oňaraňzok! Ýene ile akyl berjek bolýaňyz-a! “Oglany ýaşdan...” diýipdirler. Çagany ýaş başyndan gaýduwsyz, batyr, iki daşyň arasynda galsa-da, hor bolmajak dogumly edip terbiýelemeli! Düşündiňmi? Şu babatda heý soragyň barmy?

Men bu wagt tanşymyň özümden ökde çykjagyna akyl ýetirdim-de, başymy ýaýkaýdym. Iýlip-içilip bolnandan soň tanşym Goçgeldiniň aşagyndan gop berip galdyrdy-da, kelpezlik bilen elini çarpyp ugrady.

– Hany, oglum, bize bir tomaşa görkezip ber. Arada telewizorda görnen serhoş bolup ber!

Oglan tans edip başlady. Derrewem ýadady. Entirekläp, tüýs serhoş boldy. Kakasy monça bolup gülýärdi. Birdenem gülki tapba kesildi. Oglan däli-porhan bolup, ýumrugyny düwüp, kakasyna topuldy-da, onuň ýelles burnuna gülçüldetdi. Men özüm urlan ýaly tisingdim. Tanşym mertlik bilen çydady.

– Eljagazyňdan aýlanaýyn, Goçgeldijan! Tüweleme, Goçgeldijan güýjüne girip barýa! Eli gatyja! – diýip, tanşym oglunyň elinden ogşady.

Şu ýerde tanşym: “Oglum, indem myhmany ur!” diýäýermikä diýip, gara-janym galmady. Hernä tanşym gaty başagaý boldy-da, beý diýmedi. Onuň burnundan ik ýaly gan gelýärdi. Gelin adamsynyň agzyny-burnuny sowuk suw bilen ýuwup, ýaglyk bilen sarady.

Men gaýtjak bolup durkam, tanşym sargysyny tutup, göwnühoşluk bilen gözünü güldürdi:

– Ýygy-ýygydan gelip dur! Bizde şular ýaly şatlykly tomaşa her gün agşam bolup durýa! Bizde hezillikdir!...

Şondan soň men ýaňky tanşymyň köçesindenem geçemok. Bir sapar men tanşymy poliklinika gidip barýarka gördüm. Onuň agzy-burny ganjaryp durdy. Bir gözi saralgydy. Şonda-da tanşymyň keýpi kökjedi:

– Soňky günlerde bize barman, köp zat ýitirýäň! Öten agşam hasam gyzykly tomaşa boldy. Goçgeldijan, pýan bolup, ejesi ikimizi baý bir ýençd-ow!

Soň bir keselhananyň bagyndaky oturgyçlaryň birinde maňlaýy saralgy, hor düşen adam gördüm. Duşundan geçenimden soň, ol hasasyny söýget edinip, ýerinden galdy-da, yzymdan gygyrdy. Sesinden tanaýdym. Bu Goçgeldiniň kakasydy.

– Bir hepde mundan öň bizde örän şatlykly tomaşa boldy. Tüweleme, Goçgeldijan gün-günden güýçlenýä! Bu gezek meni bir uranda seňseledäýdi, walla! Ýaýk, bir hezil bold-a!..

Başda aýtdym ahyry men siz: “Meniň tanyş-bilişlerimiň içinde adamyň her dürli tipi bar” diýip. Indi bir ynanyň, adamlar!

Berdimuhammet GULOW.

“Edebiýat we sungat” gazetini, 23.06.1979 ý. Satiriki hekaýalar